

Procesní způsobilost

Převod práva nebo povinnosti (zde vymáhané pohledávky) neznamená ztrátu způsobilosti být účastníkem řízení; právní nástupnictví singulární sukcesí je významné pouze při posuzování otázky věcné (aktivní nebo pasivní) legitimace, ale právní subjektivity účastníků se nedotýká.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 859/2003, ze dne 30.3.2004)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci výkonu rozhodnutí oprávněné Č. k. a., proti povinnému J. J., zastoupenému advokátkou, prodejem nemovitostí, vedené u Okresního soudu v Jablonci nad Nisou pod sp. zn. 1 E 1053/99, o dovolání povinného proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 8. 11. 2002, č.j. 30 Co 415/2002-101, tak, že usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 8. 11. 2002, č.j. 30 Co 415/2002-101, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Jablonci nad Nisou usnesením ze dne 12. 6. 2002, č.j. 1 E 1053/99-85, zastavil „řízení“ (rozuměj výkon rozhodnutí prodejem nemovitostí nařízený usnesením ze dne 22. 11. 1999, č.j. 1 E 1053/99-12, pro vymození pohledávky ve výši 2 949.796, 98- Kč s příslušenstvím) a rozhodl o jeho nákladech (včetně těch, jež vznikly státu). Oprávněná - argumentuje soud - nenavrhl ve lhůtě stanovené v § 336m odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“), další dražební jednání.

Krajský soud v záhlaví označeným rozhodnutím usnesení zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Neúspěšná dražba, od níž se odvíjí lhůty uvedené v § 336m odst. 1 o.s.ř., byla nařízena na 22. 2. 2001, tj. v době, kdy oprávněnou byla Č. s., a. s.; jen ve vztahu k ní lze hovořit o tom, že uplynula lhůta pro podání návrhu na nařízení dalšího dražebního jednání. Návrhům, aby do řízení vstoupila K. b. P., resp. Č. k. a., soud prvního stupně podle § 107a odst. 2 o.s.ř. vyhověl, takže posledně jmenované - s odkazem na § 56 odst. 2 ve spojení s § 254 odst. 1 o.s.ř. - běží „jako procesní nástupkyni nová jednoroční lhůta od právní moci usnesení č.j. 1 E 1053/99 z 16. 5. 2002, tj. od 5. 6. 2002.“ Podmínky, s nimiž zákon zastavení výkonu rozhodnutí spojuje, tedy splněny nebyly.

Rozhodnutí odvolacího soudu napadl povinný (ve smyslu § 240 odst. 3, věty druhé, o.s.ř. včasným) dovoláním, jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 237 odst. 1 písm. a/ ve spojení s § 238a odst. 1 písm. d/ o.s.ř. a důvodnost shledává v nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 2 písm. b/ o.s.ř.). Oproti závěru, že lhůta podle ustanovení § 336m odst. 1 o.s.ř. počíná právnímu nástupci znovu běžet od právní moci usnesení, jímž soud připustil jeho vstup do řízení, dovolatel prosazuje opak; procesní nástupce, který vstupuje do všech práv a povinností, je povinen - jak mu to ukládá § 107a odst. 3 o.s.ř. - přijmout stav řízení, jaký tu je v době jeho vstupu do řízení. V dané věci to tedy znamená, že oprávněná, která vstoupila do řízení právní mocí usnesení ze dne 16. 5. 2002, č.j. 1 E 1053/99-84, tj. poté, co 22. 2. 2002 uplynula lhůta k podání návrhu na nařízení opětovné dražby, přijala takový stav řízení, který v intencích ustanovení § 336m odst. 1 o.s.ř. vedl soud k zastavení výkonu (návrh na nařízení opětovné dražby, který oprávněná vtělila do odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně, je opožděný). Ustanovení § 56 odst. 1 a 2 o.s.ř., o něž odvolací soud svůj závěr opřel, na projednávanou věc nedopadá; vztahuje se totiž na případy, kdy dosavadní účastník ztratil způsobilost jím být, a o to ve vztahu mezi Č. s. a K. b. nešlo. Z uvedených důvodů dovolatel navrhl, aby dovolací soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Dovolání je podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a/ ve spojení s § 238a odst. 1 písm. d/, odst. 2 o.s.ř. přípustné, neboť - bez ohledu na to, jak je výrok usnesení formulován, popř. o jaké ustanovení jej soud opřel (zde o § 221 odst. 1, 2 o.s.ř.) - jde v daném případě o rozhodnutí, jímž odvolací soud změnil usnesení soudu prvního stupně, kterým bylo rozhodnuto ve věci zastavení výkonu rozhodnutí. Přípustnost dovolání podle § 237 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. je totiž založena na zásadě tzv. diformity, tj. rozdílnosti (nesouhlasnosti) rozhodnutí soudů obou stupňů; tou se rozumí situace, kdy okolnosti významné pro rozhodnutí věci byly posouzeny oběma soudy rozdílně, takže práva a povinnosti

účastníků, jež ze závěrů vtělených do těchto rozhodnutí vyplývají, jsou odlišné (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 1998, sp. zn. 2 Cdon 931/97, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 9/1999 pod č. 52). Na rozdíl od soudu prvního stupně, který podmínky pro postup podle ustanovení § 336m odst. 1 o.s.ř. měl za splněny, odvolací soud uzavřel, že k zastavení exekuce (a tudíž k ukončení nuceného vymáhání práva) dojít nemělo. To, že rozhodnutí obou soudů navozují právní stav pro účastníky vykonávacího řízení odlišný, je tudíž zjevné.

Nejvyšší soud je vázán uplatněným dovolacím důvodem včetně toho, jak jej dovolatel obsahově vymezil (§ 242 odst. 3, věta první, o.s.ř.); protože vady uvedené v § 229 odst. 1, odst. 2 písm. a/, b/, odst. 3, jakož i jiné vady řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, nejsou v dovolání vytýkány a z obsahu spisu se nepodávají (§ 242 odst. 3, věta druhá, o.s.ř.), je předmětem dovolacího přezkumu pouze závěr odvolacího soudu, že lhůta pro podání návrhu na nařízení další dražby běží právnímu nástupci oprávněné znovu od právní moci usnesení, jímž soud vyhověl návrhu podle § 107a odst. 1 o.s.ř.

Právní posouzení je nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu – sice správně určenou – nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 336m odst. 1 o.s.ř., nebylo-li při dražbě učiněno ani nejnižší podání, soud dražební jednání skončí. Další dražební jednání soud nařídí na návrh oprávněného nebo toho, kdo do řízení přistoupil jako další oprávněný, který lze podat nejdříve po uplynutí tří měsíců od bezúspěšné dražby; nebyl-li návrh podán do jednoho roku, soud výkon rozhodnutí zastaví.

Podle ustanovení § 56 odst. 1 o.s.ř., které se uplatní i v řízení o výkon rozhodnutí (srov. § 254 odst. 1 o.s.ř.), neběží lhůta tomu, kdo ztratil způsobilost být účastníkem řízení nebo způsobilost jednat před soudem nebo u něhož bylo rozhodnuto, že musí být zastoupen svým zákonným zástupcem (§ 23). Jakmile v takovém případě do řízení vstoupí jiný účastník, zákonný zástupce nebo opatrovník účastníka, začíná jim běžet nová lhůta od té doby, kdy do řízení vstoupili (§ 56 odst. 2 o.s.ř.).

Podle ustanovení § 107 odst. 4 o.s.ř., které platí obdobně i v případech, na něž dopadá § 107a odst. 1, 2 o.s.ř. (srov. § 107a odst. 3 o.s.ř.), ten, kdo vstupuje do řízení jako nabyvatel práva nebo povinnosti na místo dosavadního účastníka, musí přijmout stav řízení, jaký tu je v době jeho nástupu do řízení.

Z obsahu spisu vyplývá, že usnesením ze dne 13. 6. 2000 nařídil soud dražební jednání na den 1. 8. 2000, jehož se neúčastnil žádný dražitel. Na návrh oprávněné České spořitelny, a. s., nařídil usnesením ze dne 10. 1. 2001 další dražební jednání na den 22. 2. 2001, jehož výsledek byl stejný. Poté soud ve smyslu ustanovení § 107a odst. 1, 2 o.s.ř. vyhověl návrhům, aby do řízení jako oprávněná vstoupila K. b. P., s. p. ú. (usnesení ze dne 13. 3. 2002, č.j. 1 E 1053/99-74), a Č. k. a. (usnesení ze dne 16. 5. 2002, č.j. 1 E 1053/99-84). Nařízení další dražby navrhla – současně s podáním odvolání proti usnesení, jímž soud výkon zastavil – posledně jmenovaná.

Jestliže soud připustil, aby do řízení vstoupil na místo dosavadního účastníka nabyvatel práva nebo povinnosti (singulární sukcesor), stává se nástupce účastníkem řízení právní mocí usnesení, jímž bylo návrhu vyhověno (§ 107a odst. 2 o.s.ř.); do té doby jeho předchůdce, který právo nebo povinnost, o něž v řízení jde, převedl, postavení účastníka v daném řízení nepozbývá. Převod práva nebo povinnosti (zde vymáhané pohledávky) neznamená ztrátu způsobilosti být účastníkem řízení; právní nástupnictví singulární sukcesí je významné pouze při posuzování otázky věcné (aktivní nebo pasivní) legitimace, ale právní subjektivity účastníků se nedotýká.

V projednávané věci je podstatné, že K. b. a následně Č. k. a. vstoupily do řízení jako singulární nástupkyně Č. s.; o jejich vstupu do řízení rozhodoval soud prvního stupně podle ustanovení § 107a odst. 2 o.s.ř. Ustanovení § 56 o.s.ř., jež spojuje běh nové lhůty se ztrátou způsobilosti dosavadního účastníka k právním úkonům (k čemuž při singulární sukcesí – jak bylo vyloženo výše – nedochází), tedy použít nelze.

Lze tedy uzavřít, že odvolací soud běh (jednorocní procesní a zákonné) lhůty stanovené v § 336m odst. 1 o.s.ř. posoudil nesprávně (tj. podle právní normy, jež na daný případ nedopadá); Nejvyšší soud proto jeho rozhodnutí zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, část věty za středníkem, odst. 3, věta první, o.s.ř.).

Další články:

- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ušlý zisk](#)
- [Škoda vzniklá provozní činností](#)
- [Styk dítěte s osobou společensky blízkou](#)
- [Spotřebitel](#)
- [Náležitě odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Poučení účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)